

УТВЪРДИЛ: /П/

Дата: 03.12.2018г.

КИРИЛ АНАНИЕВ

МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ

ОБЩА ДЕНТАЛНА

МЕДИЦИНА

2018г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Наименование на специалността – Обща дентална медицина

1.2. Продължителност на обучението – 3 (три) години

1.3. Изисквано базово образование за допускане до обучение по специалността – завършено висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър” по специалност „дентална медицина” и придобита професионална квалификация „лекар по дентална медицина”

1.4. Дефиниция на специалността

Специалността Обща дентална медицина обхваща всички области и раздели на денталната медицина като теория и практика.

2. ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО

Обучението на специализиращите Обща дентална медицина има за цел да подготви висококвалифицирани общопрактикуващи лекари по дентална медицина. Крайната цел е подготовка на лекари по дентална медицина, които да бъдат в състояние да задоволяват на високо професионално ниво потребностите на населението от дентална помощ и да създават условия за профилактика на денталните заболявания и промоция на денталното здраве.

3. ЗНАНИЯ, КОМПЕТЕНЦИИ И УМЕНИЯ, КОИТО СПЕЦИАЛИЗАНТЪТ СЛЕДВА ДА ПРИДОБИЕ

Обучението по Обща дентална медицина изисква компетенция в диагностиката, етиологията, патогенезата, профилактиката и лечението на: оралните заболявания, заболяванията на твърдите зъбни тъкани (кариес и некариозни заболявания), зъбната пулпа и периодонциума на постоянните и временните зъби, заболяванията, засягащи пародонта и периимплантните тъкани, хирургичните заболявания на зъбите, челюстите и оралната лигавица, дефектите на зъбите и зъбните редици с частично или цялостно обеззъбяване.

Специализантът трябва да притежава познания в областта на оралната морфология и биология, да познава причините и механизмите за възникване на оралните заболявания, да познава спецификата на биологичните и патофизиологични процеси в устата, да има компетенцията да диагностицира оралните заболявания, да открива симптомите на синдроми, засягащи общото здраве на детето и възрастния и да има знанията и уменията да лекува най-честите дентални заболявания.

4. ОБУЧЕНИЕ

Обучението по обща дентална медицина включва следните раздели:

1. Детска дентална медицина
2. Оперативно зъболечение, ендодонтия и дентална физиотерапия
3. Пародонтология и заболявания на оралната лигавица
4. Орална хирургия
5. Протетична дентална медицина

РАЗДЕЛ I

ДЕТСКА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

1. Въведение

Общопрактикуващият лекар по дентална медицина полага грижи за оралното здраве на децата след раждането до навършването на 18 години. Оралното здраве на децата е предпоставка за пълноценен живот и функция в зряла възраст. За да може да се постигне такова здраве, не са достатъчни единствено специалистите по детска дентална медицина, тъй като децата са една трета от всички хора и изискват грижите на много повече специалисти, които да действат професионално за предпазване от орални заболявания.

2. Цел на обучението по детска дентална медицина за общите специалисти по дентална медицина

Да се придобият познания и умения за диагностика, превенция и лечение на оралните заболявания в детска възраст.

3. Знания, умения и компетентност на специалистите по Обща дентална медицина в областта на детската дентална медицина

- Да познават развитието, морфологията и физиологията на оралните структури и оралната физиология и екология;
- Да познават патологията в развитието на оралните сруктури;
- Да познават психологичните проблеми при лечението на деца и методи за повлияване на тяхното поведение;
- Да могат да правят индивидуална оценка на риска от развитие на кариес и пародонтални заболявания;
- Да познават и прилагат всички методи за профилактика на денталните заболявания –

да могат да изработват и прилагат индивидуални и групови програми за профилактика на денталните заболявания;

- Да познават и прилагат всички съвременни методи за лечение на кариеса и неговите усложнения при временни и постоянни детски зъби;

- Да познават травматизма в лицево-челюстната област и да могат да прилагат най-подходящото лечение в детска възраст;

- Да познават и да могат да лекуват заболяванията на пародонта в детска възраст;

- Да познават и лекуват заболяванията на оралната лигавица в детска възраст

4. Обучението по Детска дентална медицина като елемент от специализацията по Обща дентална медицина изисква компетенция в диагностиката, профилактиката и лечението на оралните заболявания в детска възраст. Специализантът следва да придобие задълбочени познания в областта на оралната морфология и биология, да познава причините и механизмите за възникване на оралните заболявания, да познава спецификата на биологичните и патофизиологични процеси в устата в детска възраст, да има компетенцията да диагностицира оралните заболявания в детска възраст, да открива симптомите на синдроми, засягащи общото здраве на детето и да има знанията и уменията да лекува най-честите заболявания в детска възраст.

Обучението по раздела детска дентална медицина трябва да протече в три модула и да включва общо 129 работни дни с осемчасов работен ден. Обучението включва три модула, както следва:

I-ви модул: Орална морфология и биология – 42 работни дни

II-ри модул: Профилактика на оралните заболявания – 22 работни дни

III-ти модул: Клиника на детската дентална медицина – 65 работни дни

Специализиращите във факултетите по дентална медицина имат пълен работен ден от 8 часа в продължение на 3 години. Специализиращите в акредитирани бази за специализация провеждат теоретичното си обучение във факултетите по дентална медицина към медицинските университети.

Специализантите трябва да провеждат превантивно лечение на деца до 18 годишна възраст, да разработват и прилагат индивидуални профилактични програми, да документират случаите си и периодично да представят интересни клинични казуси за обсъждане. Специализантите трябва да посещават лекции по детска дентална медицина.

Провеждат се общо 6 колоквиума.

Практическата работа се провежда съобразно определен норматив и се контролира от ръководителя на специализанта. През целия курс на специализацията се подготвя пълна документация на всички клинични случаи, профилактични програми, проследени лечения със съответен доказателствен материал, които се оценяват за допускане на специализанта до държавен изпит.

Теоретична подготовка

Тематична програма

I-ви модул – Орална морфология и биология

1. Морфология и физиология на емайла. Характеристика в детска възраст.
2. Морфология и физиология на дентина. Характеристика в детска възраст.
3. Морфология и физиология на зъбната пулпа. Характеристика в детска възраст.
4. Морфология и физиология на цимента, периодонциума и алвеоларната кост.

Характеристика в детска възраст.

5. Морфология и физиология на оралната лигавица, гингива и периодонт.

Характеристика в детска възраст.

6. Динамика на зъбното развитие. Определение, срокове, етапи на зъбното развитие.

7. Течна орална среда – слюнка и гингивална течност

8. Орална екология. Резидентна микрофлора в устата – характеристика и взаимодействия.

9. Защитни механизми в устата. Орален имунитет.

II-ри модул – Профилактика на оралните заболявания

1. Етиология на зъбния кариес. Фактори и взаимодействия. Бактериален плаков биофилм. Зъбна пеликула. Генеза на плаковия биофилм, развитие, структура и значение за оралните заболявания.

2. Патогенеза на зъбния кариес. Теории. Съвременно схващане за патогенеза на зъбния кариес.

3. Морфология на зъбния кариес в емайла и дентина. Процеси на де- и реминерализация.

4. Съвременни концепции за профилактиката на оралните заболявания – цели, стратегии, направления и форми.

5. Орална хигиена – теоретична постановка, цели, направления, методи и средства

6. Ендогенна и екзогенна флуорна профилактика
7. Хранене и орално здраве. Хранителна профилактика на оралните заболявания.
8. Профилактично покритие на фисурите – индикации, диагностика на дълбоките фисури
9. Превантивно неоперативно лечение – методи и средства
10. Оценка на риска за зъбния кариес – основа за съвременни профилактични програми
11. Промоция на оралното здраве – определение, цел, причина, насоки, стратегии

III-ти модул – Клиника на детската дентална медицина

1. Орално изследване на дете. Насочена анамнеза, зъбен и периодонтален статус. Оценка на риск за кариес и периодонтално заболяване. Лечебен план. Образна диагностика.
2. Психологични проблеми при дентално лечение на деца. Методи за повлияване на поведението на детето в дентален кабинет.
3. Кариес на временни зъби – особености в клиниката и лечението. Кариес на ранното детство.
4. Кариес на постоянни детски зъби – особености в клиниката и диагностиката. Неоперативно и оперативно превантивно лечение.
5. Пулпити и периодонтити на временни зъби – диагностика и лечение
6. Пулпити на постоянни детски зъби – особености в клиниката и диагностиката и лечението. Биологично лечение.
7. Лечение на зъби с незавършено кореново развитие. Съвременни методики и средства.
8. Травми на временни и постоянни детски зъби. Клиника, диагностика и лечение.
9. Зъбни дисплазии – клиника, диагностика и лечение
10. Периодонтални заболявания в детско-юношеска възраст. Оценка на периодонтален статус в детско-юношеска възраст.
11. Основни принципи за профилактика и лечение на периодонталните заболявания в детско-юношеска възраст
12. Гингивални заболявания в детско-юношеска възраст
13. Периодонтити с ранно начало
14. Етиология, патогенеза и клинично-морфологична класификация на стоматитите при деца

15. Остър херпесен гингивостоматит и рецидивиращи орални херпесни инфекции в детско-юношеска възраст – клиника, диагностика и лечение
16. Рецидивиращи афти при деца – клиника, рискови фактори и лечебни подходи
17. Орални кандидози в детска възраст – класификация, рискови фактори, клиника и лечение
18. Симптоматични стоматити в детска възраст
19. Огнищен синдром, проява в детска възраст

Практическа част

В хода на своето обучение, специализантите трябва да извършат следната практическа работа:

- 2 случая с лечение на кариес на ранното детство;
- 5 случая с неоперативно превантивно лечение на начален кариес (с периодично последяване и документиране);
- 10 obturации с различни видове глас-йономерни цименти и компомери на временни зъби;
- 10 obturации с различни полимери (според конкретните индикации) на временни зъби;
- 10 превантивни obturации с приложение на минимално инвазивни техники на постоянни детски зъби с незавършена минерализация;
- 5 случая на индиректно пулпно покритие на временни зъби;
- 5 случая на ендодонтско лечение на временни зъби;
- 8 случая с биологично лечение на постоянни детски зъби (с проследяване и документиране);
- 2 случая с ендодонтско лечение на зъби с незавършено кореново развитие (с приложение на методики – апексгенезис и апексфикация, с проследяване и документиране);
- 5 случая с цялостна оценка на риск от кариес и периодонтално заболяване, с изработване на индивидуална профилактична програма и саниране (с проследяване и документиране);
- 5 случая с оценка на периодонтален статус, диагностика и лечение на пародонтално заболяване в детско-юношеска възраст (с изработване на лечебен план, проследяване и документиране);
- 5 случая с диагностика и лечение на дете с лигавично заболяване (орална херпесна

инфекция, рецидивиращи афти, симптоматични стоматити, орални кандидози);

- 2 случая с лечения на фрактури на фронтални детски зъби (с изработване на лечебен план, проследяване и документиране).

Извършената работа трябва да е подробно описана и документирана според възприетите в катедрите по Детска дентална медицина критерии и форми. Желателно е поне ½ от случаите да бъдат и фото-документирани.

Задължителни колоквиуми

I-ви модул

1. Орална морфология
2. Орална биология

II-ри модул

3. Профилактика на оралните заболявания

III-ти модул

4. Клиника, диагностика и лечение на кариеса на двете съзъбия в детска възраст
5. Клиника, диагностика и лечение на усложненията на кариеса при двете съзъбия. Зъбни травми в детска възраст.
6. Периодонтални и орални мукозни заболявания в детско юношеска възраст

РАЗДЕЛ II

ОПЕРАТИВНО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ, ЕНДОДОНТИЯ И ДЕНТАЛНА ФИЗИОТЕРАПИЯ

1. Въведение

Оперативното зъболечение и ендодонтията е раздел от денталната медицина, който се занимава с етиология, патогенеза, диагностика, лечение и профилактика на заболяванията на твърдите зъбни тъкани (кариес и некариозни заболявания), зъбната пулпа и периодонциума на постоянните зъби.

Физиотерапията е раздел от денталната медицина, който се занимава с диагностиката и лечението на денталните заболявания с физикални средства и методи.

2. Цел на обучението по оперативно зъболечение, ендодонтия и дентална физиотерапия

Специализантът по Обща дентална медицина трябва да придобие в раздела по Оперативно зъболечение, ендодонтия и дентална физиотерапия познания и умения относно диагностиката, лечението и профилактиката на заболяванията на твърдите зъбни тъкани,

зъбната пулпа и периодонциума след 18-годишна възраст, както и знания за диагностика и лечение с физикални фактори.

Крайната цел е подготовка на лекари по дентална медицина, които са в състояние да задоволяват на високо професионално ниво потребностите на населението от дентална помощ и да създават условия за профилактика на денталните заболявания и промоция на денталното здраве.

3. Знания, умения и компетентност на специалистите по Обща дентална медицина в областта на оперативното зъболечение, ендодонтията и денталната физиотерапия

Специализантът по Обща дентална медицина трябва да придобие следните компетенции и умения в раздела по Оперативно зъболечение, ендодонтията и дентална физиотерапия:

1. Да познава научните принципи на стерилизацията, дезинфекцията и антисептиката, за да предотвратява кръстосани инфекции в клиничната практика;
2. Да познава свойствата на материалите и индикациите за тяхното приложение във възстановителното и ендодонтското лечение;
3. Да познава етиологията и патогенезата на заболяванията на твърдите зъбни тъкани, зъбната пулпа и периодонциума с цел осъществяване на тяхната профилактика и ефективно лечение;
4. Да притежава достатъчни компетенции за клинични разсъждения и преценки, позволяващи изграждане на предварителна, диференциална и окончателна диагноза чрез интерпретиране на получените резултати от анамнезата, клиничните и параклиничните изследвания за пациенти от всички възрастови групи;
5. Да е в състояние да разпознава ендодонтските проблеми, клиничната характеристика на острата и хронична болка в лицево-челюстна област от различен произход и да предприема необходимите действия за нейното овладяване;
6. Да бъде компетентен в решаването на естетичните изисквания на пациентите;
7. Да преценява клиничните си възможности и случаите, в които трябва да насочи пациента за консултация при друг специалист;
8. Да е в състояние да диагностицира спешни медицински състояния, да оказва необходимата спешна помощ или да насочва пациентите към съответните специалисти;
9. Да може да се справя със зъбния кариес, пулпните и периодонтални патологични процеси при пациенти от всички възрастови групи;

10. Да е компетентен в оценката на риска от кариес на зъбите и провеждането на превантивни мерки и стратегии;

11. Да е компетентен в лечението на кариесното заболяване с методи, запазващи виталитета на зъбната пулпа и водещи до възстановяване формата, функцията и естетиката с подходящи материали;

12. Да е компетентен в извършването на лечебни процедури, които са насочени към запазване защитните механизми на зъбната пулпа;

13. Да е компетентен в провеждането на ендодонтско лечение на еднокоренови и някои многокоренови зъби;

14. Да е компетентен в определянето на показания за хирургично и нехирургично ендодонтско лечение и в провеждането на съответните лечебни действия;

15. Да е компетентен в определяне на индикациите и контраиндикациите за провеждане на диагностика и лечение на денталните заболявания с физикални методи и средства и да ги прилага в клиничната практика

4. Обучение

Обучението по раздел Оперативно зъболечение, ендодонтия и дентална физиотерапия се провежда в 105 работни дни с 8-часова продължителност (общо 840ч.) и включва теоретична подготовка 32 дни (256ч.) и практическа част 73 дни (584ч.). Към теоретичното обучение се причисляват и 5 тематични колоквиума. Обучението се провежда в 3 модула със следната продължителност:

I-ви модул: Оперативно-възстановително лечение и профилактика на кариесни и некариесни лезии – теоретично обучение 15 дни (120ч., разпределени за лекции 30ч., семинари 88ч. и колоквиуми 2ч.) и практическо обучение 35 дни (280ч.)

II-ри модул: Лечение и профилактика на пулпити и периодонтити – теоретично обучение 15 дни (120ч., разпределени за лекции 30ч., семинари 88ч. и колоквиуми 2ч.) и практическо обучение 35 дни (280 ч.)

III-ти модул: Дентална физиотерапия – 5 дни (общо 40ч.), разпределени за 2 дни теоретично обучение (лекции 8ч., семинари 8ч., колоквиум 1ч.) и 3 дни практическа подготовка (24ч.)

Специализиращите във факултетите по дентална медицина имат пълен работен ден от 8 часа. Специализиращите в лечебни заведения – бази за обучение, провеждат теоретичното

си обучение във факултетите по дентална медицина по предварително разработена програма съобразно възможностите за обучение и капацитета на съответната катедра.

Специализантите трябва да посещават лекции по оперативно зъболечение и ендодонтия. Желателно е да познават дисертационните трудове, разработени в съответните катедри на факултетите по дентална медицина в София, Пловдив и Варна.

Специализиращите в амбулаторни условия лекари по дентална медицина не реализират диагностично-лечебната работа на модулен принцип. Практически лечебната дейност на специализанта обхваща разнообразни случаи от домена на оперативното зъболечение и ендодонтията съобразно посещаемостта на пациентите и им се оказва помощ според техните нужди.

Специализантите трябва да провеждат превантивно и оперативно лечение на пациенти над 18-годишна възраст, да разработват и прилагат индивидуални лечебни планове, да документират случаите си и периодично да представят интересни случаи за обсъждане. Практическата работа се провежда по определения норматив в рамките на 73 дни и се контролира от ръководителя на специализанта. През целия курс на специализацията се подготвя пълна документация на всички клинични случаи, лечебни планове, проследени лечения със съответния доказателствен материал, които се оценяват за допускане до държавен изпит за придобиване на специалност.

Теоретична подготовка

Тематична програма

I-ви модул – Оперативно-възстановително зъболечение

1. Асептика и антисептика в консервативното зъболечение
2. Анализ и подготовка на пациента и съзъбието му за лечение с различни видове obturativni материали
3. Неестетични obturativni материали – качества, клиничен анализ
4. Съвременни obturativni материали. Адхезивни системи – качества, клиничен анализ.
5. Особенности в клиничната характеристика на зъбния кариес, диференциална диагноза и лечебен план
6. Работа с кофердам – индикации, предимства и недостатъци, подготовка на работното поле, видове инструменти и материали, принципи и техника на работа. Методи за поставяне на кофердам.

7. Кавитети за obtурации от естетични материали за директно obtуриране – сравнителна характеристика

8. Кавитети за индиректни obtурации (ляти метални, композитни материали и порцеланови маси) – сравнителна характеристика

9. Биомеханични проблеми при лечение на зъбния кариес. Фактори, определящи статичността на obtурацията.

10. Характер на дентинната рана и средства за медикаментозно третиране

11. Възможности за увреждане на дентино-пулпния комплекс при и след лечение на зъбния кариес

12. Междузъбни контакти и контури – средства и техники за възстановяване

13. Техники за изработване на директни obtурации от композиционни материали.

Основни грешки.

14. Постоперативна чувствителност – същност, честота и предпоставки за възникване. Връзка между адхезията и постоперативната чувствителност.

15. Методи за изработване на индиректни obtурации

16. Парапупарни ретенционни щифтове. Видове, основни характеристики, индикации и контраиндикации, техники на приложение.

17. Възстановяване на витални зъби със значителни разрушения на клиничните коронки

18. Профилактика на зъбния кариес при възрастни

19. Травматични увреждания на зъбите – клиника, диагностика и лечение

20. Некариозни заболявания на зъбите (узури, ерозии, абразии) – клиника, диагностика и лечение

II-ри модул – Лечение и профилактика на пулпити и периодонтити

1. Топографска анатомия на ендодонциума. Особености при препариране на ендодонтски кавитети.

2. Обработка на коренови канали с ръчни канални инструменти. Видове техники.

3. Обработка на коренови канали с машинни канални инструменти. Видове техники.

4. Грешки и усложнения след обработка на кореновите канали. Фуркационни перфорации – усложнения, методи и средства за лечение, фактори, повлияващи оздравителния процес.

5. Obtуриране на коренови канали. Методи, преценка на кореновия пълнеж,

усложнения след obturация на коренов канал.

6. Каналопълнежни и ампутационни средства – видове, индикации, контраиндикации и фармакодинамика

7. Възпалителни процеси в зъбната пулпа – етиология, патогенеза, патоморфологични промени и фази на развитие. Особености в протичането на възпалението на зъбната пулпа и прогноза. Класификация на заболяванията на пулпата.

8. Методи на изследвания при пулпитите. Лечебен план.

9. Остри пулпити: клиника, патоморфологични изменения, диагностика и методи на лечение

10. Хронични и екзацериращи пулпити: клиника, патоморфологични промени, диагностика и лечение

11. Витална екстирпация – същност, индикации, проблеми в приложението, критично отношение

12. Анатомио-физиологични и други предпоставки, обуславящи възможностите за биологично лечение на пулпитите. Същност на индиректния и директния метод за биологично лечение – индикация и фармакодинамика на пулпо-покривните средства, прогноза.

13. Витална ампутация – същност, индикации, фармакодинамика на пулпо-покривните средства, прогноза

14. Анатомио-физиологични особености на периодонциума, обуславящи характера на патологичните процеси. Класификации на периодонтитите.

15. Акутни периодонтити – клиника, диагностика, план на лечение

16. Хронични периодонтити – същност, диагностика и лечение на хроничния фиброзен и хроничния локализиран периодонтит, прогноза

17. Хронични дифузни периодонтити – същност, диагностика, лечение и прогноза

18. Радикуларни щифтове – видове, основни характеристики, контраиндикации и техника за приложение

19. Прелекуване на зъби след проведено ендодонтско лечение

20. Спешна ендодонтска помощ

III-ти модул – Дентална физиотерапия

1. Електроодонтодиагностика – апаратура, методики, индикации и контраиндикации. Резултати и интерпретирането им при интактни зъби, неусложнен и усложнен кариес, при

фрактура на челюстите и при кисти.

2. Физикални методи за профилактика и лечение на заболяванията на твърдите зъбни тъкани

3. Физикални методи за лечение на инфектирани коренови канали – галванизация и електрофореза. Депоелектрофореза.

4. Физикални методи за повлияване на острата симптоматика при остри и обострени хронични периодонтити

Практическа част

Списък и брой на манипулациите и изследванията, които специалистът задължително трябва да извърши и овладее в частта по оперативно зъболечение и ендодонтия:

1. Лечение на зъбен кариес с obtурации от пластичен материал – 30
 - с композиционни материали – 20
 - с глас-йономерен цимент – 10
2. Лечение на зъбен кариес с ляти obtурации – 5
3. Лечение на зъбен кариес с индиректни obtурации от композиционен материал и керамика – 10
4. Лечение на зъбната пулпа с витална екстирпация – 15
5. Лечение на периодонтити – 15
6. Прелекуване след неуспешно ендодонтско лечение – 10
7. Изграждане на сложно-фрактурирани зъби – 10

Списък и брой на манипулациите и изследванията, които специалистът задължително трябва да извърши и овладее в частта по дентална физиотерапия:

1. Електроодонтодиагностика – 10
2. Общи методики на галванизация – 2
3. Диадинамичен ток – 2
4. Флукуиращ ток – 2
5. Електрофореза на твърдите зъбни тъкани – 5
6. Електрофореза при инфектирани коренови канали – 5
7. Лечение с микровълни – 5
8. Лечение с лазер – 5

9. Лечение с инфрачервени и ултравиолетови лъчи – 2

10. Ултразвук – 2

Забележка: Извършената работа трябва да бъде документирана според възприетите в катедрите критерии и форми. Желателно е поне ½ от случаите да бъдат и фотодокументирани.

Задължителни колоквиуми

I-ви модул

1. Диагноза и план за лечение на кариозни и некариозни заболявания. Инструментариум и материали за оперативно-възстановително лечение на кариозни и некариозни лезии. Лечение на дълбок кариес.

2. Предпоставки за успешно и неуспешно лечение – биомеханични проблеми. Минимално инвазивни процедури – фасети. Избелване на зъби.

II-ри модул

1. Диагноза и план за лечение на ендодонтски заболявания и такива от неендодонтски произход, имитиращи пулпити или периодонтити. Инструментариум, медикаменти, материали, апаратура и техники за препариране (почистване, разширение, иригация) и obtуриране на коренови канали.

2. Характеристика на успеха и неуспеха при ендодонтско лечение. Прелекуване. Спешна ендодонтска помощ. Ендодонтско-хирургично лечение.

III-ти модул

1. Физикални методи за профилактика и лечение на заболяванията на твърдите зъбни тъкани – некариозни заболявания и кариес. Физикални методи за лечение на инфектирани коренови канали и повлияване на острата симптоматика при периодонтити.

РАЗДЕЛ III

ПАРОДОНТОЛОГИЯ И ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ОРАЛНАТА ЛИГАВИЦА

Обучението в раздел Пародонтологията и заболявания на оралната лигавица цели специализантът по Обща дентална медицина да придобие задълбочени знания и умения в диагностиката, превенцията и лечението на заболяванията, засягащи пародонта и периимплантните тъкани, както и познания и умения в диагнозата и третирането на заболяванията на оралната мукоза.

Обучението в раздел Пародонтологията и заболявания на оралната лигавица се провежда в 62 работни дни с 8 часова продължителност (общо 496 ч.) и включва теоретична подготовка (70 ч.) и практическа работа (426 ч.), разпределени в три модула:

I-ви модул: Макроскопски и микроскопски строеж на пародонталните и периимплантни структури. Етиология и патогенеза на пародонталните и периимплантни заболявания – 20 работни дни (160ч.)

II-ри модул: Съвременна класификация, клинична и патоморфологична характеристика на гингивитите, пародонтитите и периимплантните заболявания. Диагноза на пародонталните и периимплантните заболявания – 22 работни дни (176ч.)

III-ти модул: Планиране на пародонталното лечение, терапевтични подходи и модалности в лечението на пародонталните и периимплантни заболявания. Заболявания на оралната мукоза, афектиращи пародонталните структури – 20 работни дни (160ч.)

Теоретична подготовка

Тематична програма

I- ви модул – Теми на теоретичната подготовка – 10 часа

1. Пародонтални структури – анатоמו-топографска характеристика и функции на гингивата, кореновия цемент и периодонталния лигамент, алвеоларната кост. Гингиводентална връзка.

2. Класификация на пародонталните заболявания и състояния. Дефиниране и характеристика на болестните категории и състояния в отделните групи.

3. Етиология на заболяванията на пародонта. Дентален биофилм: микробен състав, формиране, патогенност. Характеристика на зъбната плака при различните типове пародонтални заболявания. Периимплантен биофилм.

4. Микробиология на пародонталните заболявания. Специфични пародонтопатогени. Механизми на патогенност.

5. Патогенеза на възпалителните заболявания на пародонта. Патогенетични процеси, специфични защитни механизми: хуморален и клетъчен имуноен отговор. Рискови фактори. Рискови групи, рискови индивиди, рискови места.

II-ри модул – Теми на теоретичната подготовка – 26 часа

1. Съвременна класификация на пародонталните заболявания и състояния – концепция. Принципи на класифициране на гингивитите и пародонтитите. Групи

заболявания и състояния в съвременната класификация.

2. Патоморфология на гингивита и пародонтита. Формиране на гингивален и пародонтален джоб. Патоморфологична характеристика на периимплантните структури при периимплантен мукозит и периимплантит.

3. Диагноза на пародонталните и периимплантни заболявания – методи на изследване, измервани параметри, интерпретация на данните, диференциална диагноза. Сондиране. Тестове за допълнителна диагноза.

4. Клинична характеристика на плак-асоциирани гингивални заболявания

5. Клинична характеристика на възпалително-деструктивните пародонтални заболявания – хроничен пародонтит. Морфология на пародонталните дефекти.

6. Агресивни пародонтити – клинична характеристика при различните форми

7. Пародонтити при системни заболявания

8. Акутни пародонтални състояния – некротично-улцеративни пародонтални заболявания, абсцеси. Ендодонтско-пародонтални лезии.

9. Не-плак-асоциирани гингивални лезии – инфекциозни, свързани с дерматостоматити, специфични инфекции

10. Фуркационни лезии: етиология, морфологична характеристика, клинична картина и диагностика, класификация на фуркационните дефекти. Еволюция и прогноза.

11. Ендодонтско-пародонтални лезии. Клинична характеристика, диагноза, прогноза. Третиране.

12. Акутни пародонтални състояния – клинична характеристика, диагноза и разрешаване

13. Периимплантни възпалително-деструктивни заболявания – диференциална диагноза, третиране. Превенция.

III- ти модул – Теми на теоретичната подготовка – 14 часа

1. Планиране на пародонталното лечение – концепция, подходи, етапи, процедури, последователност

2. Нехирургична терапия при пародонтални и периимплантни възпалително-деструктивни заболявания

3. Антимикробна терапия при пародонтит – системна антибиотична и топикална антимикробна терапия на пародонталния джоб

4. Резективни техники на разрешаване на пародонтални джобове и алвеоларни

дефекти – гингивални, костни, дентални

5. Регенеративна пародонтална терапия – концепция, индикации, техники

6. Хирургично разрешаване на периимплантната костна загуба – концепция, индикации, техники

7. Оздравяване в пародонта в резултат на нехирургична терапия. Оценка на резултатите от хирургична терапия при пародонтит и периимплантит.

Програма за демонстрации – 10 часа

1. Изследване на пациент за пародонтално заболяване. Клинични параметри на пародонтита. Рентгенографски методи в пародонталната диагноза. Интерпретация на данните.

2. Инструментиране в пародонтологията – техника и ефективност на ултразвуковото инструментиране.

3. Техника на субгингивалното инструментиране – принципи на използване на пародонталните кюрети. Scaling and root planing.

4. Гингивални резективни техники за редуция на джоба – външна и вътрешна гингивектомия, апикално депласирано ламбо

5. Регенеративна пародонтална терапия – техника на третиране на ангуларни пародонтални дефекти

Задължителни колоквиуми - 4 часа

1. Характеристика на плак-асоциираните и не-плак-асоциираните гингивални заболявания. Диагноза.

2. Характеристика на различните форми на пародонтит. Диагноза.

3. Нехирургична терапия при хроничен и агресивен пародонтит

4. Хирургични подходи на третиране на пародонтита

Семинари – 6 часа

1. Плак-асоциирани заболявания на гингивата – клинична характеристика, принципи на третиране

2. Хроничен пародонтит – патогенеза, клинична характеристика, терапевтични подходи. Планиране на пародонталната терапия. Съобразяване на риска и контрол на факторите.

3. Агресивни пародонтити – етиология, клинична характеристика, третиране. Рефрактерност, рецидив и прогресия на пародонтита – характеристика

**Задължителна диагностично-лечебна дейност, която следва да извърши всеки
специализат**

1. Изследване на пациент за пародонтално заболяване. Регистриране на оралнохигиенен и гингивален статус. Клинични параметри на пародонтита. Рентгенографски методи в пародонталната диагноза – критерии за определяне загубата на кост. Микробиологична диагноза на пародонтита. Диагноза на гингивит и пародонтит:

- гингивит – 5 клинични случая;
- пародонтит – 5 клинични случая;
- индивиди със здрав пародонт – 5 случая

2. Механична пародонтална терапия. Инструментиране в пародонтологията – приложение на ултразвуково инструментиране и принципи на използване на пародонталните кюрети:

- гингивит – 5 клинични случая;
- пародонтит – 5 клинични случая;
- индивиди със здрав пародонт – 5 случая на професионална профилактика

3. Техника на субгингивалното инструментиране. Scaling and root planing. Третиране на 5 случая на пародонтит (най-малко 30 пародонтални единици).

4. Антимикробна терапия на пародонтита – системна и топикална:

- 2 случая на допълнителна системна антибиотична терапия на пародонтит;
- 2 случая на топикално третиране на пародонталния джоб с фармацевтични форми на пролонгирано освобождаване

5. Гингивални резективни техники за редукция на джоба – външна и вътрешна гингивектомия: 2 случая на хирургична редукция на пародонтални джобове с техника на външна или вътрешна гингивектомия по индикации.

6. Диагноза на заболяванията на оралната мукоза – клинични и допълнителни диагностични методи:

- Диагностицирани и документирани 2 случая на диагноза и лечение на заболявания на оралната мукоза

Забележка: Лекуваните случаи се документират с регистриране на пародонталните параметри в пародонтална карта преди и след лечение, рентгенографии преди и след лечение и фотодокументация на клиничен статус преди, по време и след лечение.

Задължително се документират и представят фотографски етапите на хирургичната терапия. Документацията на клиничните случаи се представя при допускане до държавен изпит за специалност.

РАЗДЕЛ IV

ОРАЛНА ХИРУРГИЯ

Разделът Орална хирургия от специалността Обща дентална медицина обхваща профилактика, диагностика и лечение на някои хирургични заболявания на устната кухина, челюстите и свързаните с тях тъкани.

Специализантът по Обща дентална медицина трябва да придобие в процеса на специализация по раздела Орална хирургия компетенции съгласно дефинициите на следните категории: 1) Да бъде компетентен, да има умения; 2) Да има познания, да бъде добре осведомен; 3) Да бъде запознат. Базирайки се на тези категории специализантът по Обща дентална медицина в процеса на специализация придобива умения, познания и осведоменост от областта на специалността Орална хирургия, както и от областта на оралната и лицево-челюстна хирургия и патология.

В периода на обучение се усвоява определен каталог от задължителни общохирургични и специални оперативни интервенции.

Специализантът получава знания по:

- етиологията, патогенезата и клиниката на хирургичните заболявания;
- въпросите на профилактиката на хирургичните заболявания;
- методите на диагностика и доболнично лечение;
- методите на изследване, диагностика и лечение на болни в условията на доболничната помощ;
- съвременните методи на профилактика, диагностика и лечение на болните с орална патология и друга, изискваща хирургично и консервативно лечение.

Компетенции

Специализирацията Обща дентална медицина придобива следните компетенции и умения в раздела по Орална хирургия:

1. Да има познания за местните анестетици като фармакологични средства;
2. Да извършва местна инжекционна анестезия в ЛЧО при деца и възрастни;
3. Да има познания за усложненията на местната анестезия, както и умения за

справяне с някои от тях;

4. Да извършва екстракция на зъби, нормално стоящи в зъбната редица, както и на некомплицирани зъбни корени, хемисекция. В този раздел не се включват случаите с ретинирани и полуретинирани зъби, както и трети молар;

5. Да има познания и да бъде добре осведомен за усложненията на зъбната екстракция, както и да има умения да управлява някои от усложненията на екстракцията;

6. Да бъде компетентен да извършва интраорални инцизии при субпериостални и субмукозни абсцеси, ангажиращи вестибуларните аспекти на устната кухина;

7. Да има познания върху фармакологичните лекарствени средства, намиращи приложение за лечение на ООИ. Да има умения да назначава антибиотично лечение при индикации в условията на извънболничната дентална помощ;

8. Да има познания върху индикациите за превентивно/профилактично, както и терапевтично назначаване на антибиотично лечение;

9. Да има познания върху обезболяващите лекарствени средства, намиращи приложение в оралната хирургия;

10. Да взема и изпраща материал за микробиологично изследване;

11. Да бъде компетентен, да може да диагностицира и да насочва за специализирано лечение болни с абсцеси, флегмони, остеомиелити, некрози на челюстите в ЛЧО;

12. Да има познания за некрозите на челюстните кости, свързани с медикаментозно лечение (MRONJ), както и за лъчевоиндуцираните остеонекрози на челюстите;

13. Да бъде компетентен, да може да разпознава, клинично да диагностицира и да насочва за диагностика и лечение случаи с неоплазми, тумори на устната кухина и челюстните кости;

14. Да има познания, да бъде добре осведомен за най-честите злокачествени и доброкачествени новообразувания на устната кухина и челюстните кости. Да бъде запознат с принципите на лечение;

15. Да има познания, да бъде добре осведомен за предраковите, потенциално малигнени лезии и състояния на устната кухина. Да бъде компетентен да разпознава клинично предраковите лезии и състояния и да насочва за консултация;

16. Да има познания върху най-честите заболявания на оралната лигавица, както и да бъде запознат с терапевтичното поведение при различните патологични процеси;

17. Да има познания за заболяванията на челюстните кости: възпалителни заболявания; кисти на челюстните; доброкачествени и злокачествени тумори. Да бъде

запознат с принципите на поведение и лечение;

18. Да бъде запознат със заболяванията на слюнчените жлези и лимфните възли;

19. Да има познания върху заболяванията и смущенията на ТМС;

20. Да има познания върху острата одонтогенна инфекция в оралната и ЛЧО и принципите на терапевтично поведение;

21. Да бъде компетентен, да има задълбочени познания върху ендодонтската инфекция, острия и хроничния периапикален периодонтит, радикуларната киста, одонтогенния синусит. Да има познания върху възможностите за хирургично лечение;

22. Да бъде компетентен, да има задълбочени познания върху изолираните травматични увреди на зъбите при деца и възрастни. Да бъде компетентен да извършва шиниране на луксирани зъби, както и да извършва реплантация при експулсирани зъби;

23. Да бъде компетентен да извършва хемостаза при кървене от устната кухина чрез компресивна превръзка, тампонада и притискане;

24. Да има задълбочени познания за оказване на спешна помощ – КПП, изкуствено дишане, сърдечен масаж;

25. Да има познания върху спешните състояния и да оказва първа помощ при животозастрашаващи състояния;

26. Да има задълбочени познания за изискващата се медицинска документация, както и да бъде запознат с медико-легалните въпроси, касаещи професията, клиничната практика и компетенциите на денталния лекар;

27. Да бъде запознат с лицево-челюстния травматизъм, фрактурите на челюстните и лицевите кости. Да бъде компетентен да извършва временна имобилизация;

28. Да бъде компетентен и задълбочено запознат с въпросите, отнасящи се до медицинската история на пациента, придружаващите заболявания, както и за значението им за денталната практика;

29. Да има познания върху въпросите на денталната имплантология: биологични аспекти, индикации, хирургичен протокол, усложнения;

30. Да има познания върху болката и болковите симптоми, синдроми в ОЛЧО. Да бъде запознат с поведението в тези случаи.

Обучение

Обучението в частта по Орална хирургия се провежда 167 работни дни с 8-часова продължителност в три модула и включва теоретична подготовка и практическа работа (общо 1336 ч.):

I-ви модул: 56 работни дни (448 ч.)

II-ри модул: 56 работни дни (448 ч.)

III-ти модул: 55 работни дни (440 ч.)

Теоретична подготовка

Тематична програма

I-ви модул – Теми на теоретичната подготовка – 56 работни дни

1. Анатомо-физиологични особености на устната кухина и ЛЧО
2. Местно обезболяване. Локални анестетици. Индикации. Интраорални и екстраорални методи.
3. Усложнения при местна анестезия
4. Подготовка на болните с придружаващи заболявания (алергии, сърдечно-съдови, ендокринни заболявания и др.) за екстракция на зъби. Индикации.
5. Екстракция на временни и постоянни зъби. Типична и атипична екстракция – оперативна техника.
6. Заздравителен процес на екстракционната рана
7. Усложнения по време и след екстракция
8. Акутни периодонтити. Диагностика и лечение.
9. Хронични периодонтити. Диагностика и лечение.

Колоквиум върху първи модул: включва теоретичния план.

II-ри модул – Теми на теоретичната подготовка – 56 работни дни

10. Одонтогенни кисти на челюстите. Диагностика и лечение.
11. Неодонтогенни кисти на челюстите. Диагностика и лечение.
12. Кисти на меките тъкани в устната кухина и ЛЧО. Диагностика и лечение.
13. Патология на пробива на зъбите. Диагностика и лечение.
14. Остеомиелит на челюстите. Диагностика. Принципи на лечение. Остеонекрози на челюстните кости.
15. Абсцеси и флегмони в ЛЧО. Диагностика. Инцизии на субмукозен и субпериостален абсцес.
16. Лимфаденити. Диагностика. Принципи и лечение.
17. Одонтогенни синусити. Диагностика, принципи и лечение.
18. Заболявания на челюстната става. Диагностика. Лечение.

Колоквиум върху втори модул: включва теоретичния план.

III-ти модул – Теми на теоретичната подготовка – 55 работни дни

19. Заболявания на лицевите нерви. Диагностика и лечение.
20. Травми на зъбите. Диагностика и лечение.
21. Травми на меките тъкани. Рани.
22. Фрактури на челюстите. Диагностика и лечение.
23. Заболявания на слюнчените жлези. Диагностика и лечение.
24. Преканцерози на устната кухина и ЛЧО
25. Орална патология. Орални лезии.
26. Злокачествени тумори на устната кухина
27. Тумори на челюстните кости
28. Дентална имплантология
29. Зъбно-челюстни деформации. Индикации за хирургично лечение.

Колоквиум върху трети модул: включва теоретичния план.

Демонстрации по време на индивидуалното обучение – 20 часа

1. Екстракции на различни групи зъби
2. Затруднени екстракции
3. Атипични екстракции.
4. Инцизии на субпериостален и субмукозен абсцес
5. Зашиване на рани в устната кухина

Семинари – 20 часа

1. Обезболяване в устната кухина и ЛЧО. Усложнения.
2. Екстракция на зъби. Усложнения
3. Възпалителни заболявания в устната кухина и ЛЧО
4. Травми на устната кухина и ЛЧО
5. Орална патология
6. Тумори в устната кухина и ЛЧО

Задължителни колоквиуми – 6 часа

1. Колоквиум върху теоретичния план на първи модул
2. Колоквиум върху теоретичния план на втори модул
3. Колоквиум върху теоретичния план на трети модул

**Задължителна диагностично-лечебна дейност, която следва да извърши всеки
специализат в отделение по Орална хирургия**

1. Изследване на хирургично-дентално болен – план и методика на клиничните изследвания: анамнеза, обективно и специфично изследване в ЛЧО и устната кухина. Параклинични изследвания – интерпретиране, лабораторни изследвания на кръв и урина, рентгенограми и други – 30 болни.

2. Местно обезболяване – техника на контактна, терминална и проводна анестезия – минимум 30 болни

3. Екстракция на зъби – минимум 30 болни

4. Реимплантация на зъби – 2 болни

5. Шиниране на луксирани зъби – 1 болен

6. Зашиване на рани в устната кухина – 1 болен

7. Обследване и лечение на болни с перфорация на максиларния синус – 1 болен

8. Интраорални инцизии – 4 болни

**РАЗДЕЛ V
ПРОТЕТИЧНА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА**

Обучението в частта по Протетична дентална медицина е с продължителност 167 работни дни.

Учебна план-програма

I. Първи модул – Специални протетични аспекти на развитието, анатомията, физиологията и патологията на дъвкателния апарат и ЛЧО – 22 работни дни

1. Анатоомо-физиологични и функционални особености, патология на ЛЧО и дъвкателния апарат

1.1. Съдържание и характеристика на понятието ЛЧО и на дъвкателния апарат

1.2. Филогенеза и онтогенеза на ЛЧО и дъвкателния апарат

1.3. Роля и значение на функцията за развитието, физиологията и патологията на дъвкателния апарат и ЛЧО

1.4. Зъби – ембриология, микроскопска структура и химически състав. Общо описание на зъбите, характерни белези на временните и постоянните зъби. Зъбни формули.

1.5. Развитие, пробив и растеж на зъбите. Оформяне на съзъбието. Характерни особености на временното, смесеното и постоянното съзъбие.

1.6. Захапки – видове, характеристика

1.7. Характерни антропо-морфологични белези на лицето и дъвкателния апарат.
Биоконстанти.

1.8. Основни въпроси и съвременни схващания в оклузодонтията. Зъбно-челюстна артикулация, оклузия и релация. Видове централни съотношения на долната челюст.

1.9. Екстраорално и интраорално графично регистриране на движенията на долната челюст

1.9.1. Гнатология. Взаимозависимости между темпоромандибуларна става, положението на зъбите и дъвкателните мускули. Видове основни движения на долната челюст и пренасянето им в артикулатор.

1.9.2. Класификация, видове, възможности и работа с артикулатор

1.9.3. Класификация и видове лицеви дъги – характеристика, възможности и работа с тях

1.9.4. Екстраорално и интраорално графично регистриране – принципи за постигане на централна релация – стреловиден ъгъл и анализ

1.9.5. Биомеханика на дъвкателния апарат. Разпределение на силите: оклузопародонто-мускулен, пародонто-мускулен и гингивално-мускулен рефлекс.

1.9.6. Силови ефекти – оклузално и пародонтално налягане

1.9.7. Функционално-морфологични усложнения след нарушаване целостта на зъбните редици

1.9.8. Функционална патология на дъвкателния апарат – същност, механизми, терминология

1.9.9. Функционално-морфологични изменения в дъвкателния апарат и ЛЧО след пълно обеззъбяване

Клиника и лабораторна технология на протетичното лечение

1. Протетично лечение на деструкцията на зъбната коронка /ДЗК/

1.1. Частични коронки и фасети

1.2. Цели обвивни коронки

1.3. Вътрекоронкови щифтови конструкции и щифтови изграждания

Забележка: Разглеждането на всяка отделна конструкция става във връзка с конкретен клиничен случай. Препоръчва се спазването на следната последователност: анализ на данните, получени от приложените методи на изследване, принципна и конкретна

обосновка на избраната конструкция – профилактична, функционална, естетична и технологична характеристика.

Системен ход на клиничните и лабораторни етапи:

Клиничен – подход на лечителя за избор, планиране и конструиране във връзка с общата и локална реактивност на организма и протезното поле; план на лечение; подготовка на болния, обезболяване, препариране – видове, правила, инструменти. Предпазване на изпилените зъби и предварително протезиране. Отпечатъчни материали и методи – видове, техника. Ажустиране – важни моменти, циментиране, качествени показатели – оценка.

Лабораторен – съпоставяне на отпечатъците, изготвяне на модели – видове, методи. Използване на оклудатори, артикулатори, последователност на етапите – методи, материали, лабораторни грешки при различните методи.

II. Втори модул – Протетично лечение на частичното обеззъбяване с мостови протези – 20 работни дни

2.1. Елементи на мостовата протеза

2.2. Видове крепители – класификация

2.3. Основни конструкционни принципи – методи за пренастройване на силите до нормални стойности за извеждане на пародонта от състоянието на функционална недостатъчност

2.4. Клинични и лабораторни методи за мостово протезиране – показания

2.5. Временни и предварителни конструкции – характеристика, предимства

Забележка: Разглеждането става с конкретен клиничен случай. Препоръчва се спазването на гореспоменатата последователност.

III. Трети модул – Протетично лечение на частичното обеззъбяване с частични протези – 44 работни дни

3.1. Класификация на частичното обеззъбяване

3.2. Класификация на протезните конструкции – функционално-морфологична характеристика, предимства и недостатъци, показания и възможности

3.3. Видове частични протези и показания

3.3.1. Частични протези с цяла плака

3.3.2. Частични протези с редуцирана плака /с огънати куки, с пластмасови куки, с пелоти и без куки/

3.3.3. Моделно лети скелетирани частични протези – планиране и конструиране

3.3.4. Частични протези с механични стави

3.3.5. Частични протези с траверси

3.3.6. Частични протези с телескопно задържане /телескоп коронки, назъбни протези, комбинирани протези с фрез-техника/

3.3.7. Частични протези с комбинирани средства за задържане

3.4. Имедиатни протези

3.5. Частични протези върху дентални имплантати – видове и средства за задържане

Забележка: При разглеждане на всеки конкретен случай, на конструкционните принципи и лечебния план се спазва описаната вече последователност за клиничните и лабораторни етапи по форма и съдържание.

IV. Четвърти модул – Протетично лечение след цялостно обеззъбяване – 22 работни дни

4.1. Цел, задачи и проблеми на протезирането на обеззъбения дъвкателен апарат – лице, стави, мускули, лигавица, протезно поле

4.2. Основни принципи и фактори, от които зависи задържането и стабилизирането на целите протези – средства и методи за осъществяване

4.3. Отпечатъчни материали и отпечатъчни методи – видове, показания

4.4. Индивидуални лъжици – видове, методи на изработване, методи на ажустиране, качествени показатели

4.5. Определяне на челюстната релация – теория и практика

4.6. Модели – видове, методи на изработване

4.7. Включване на моделите в артикулатор и нареждане на изкуствени зъби

4.8. Видове изкуствени зъби – показания и избор

4.9. Видове нареждане на изкуствените зъби – по Гизи и с калота

4.10. Клинично изпробване на наредените зъби – методика, откриване на грешките, правила за отстраняването им

4.11. Лабораторна технология на изработването на протезите – инструменти, материали, методи. Оформяне на протезните повърхности.

4.12. Ажустиране и предаване на протезите – методика, откриване и корекция на грешките, наставления към болните. Процес на адаптация.

4.13. Ребазиране и поправки – показания, видове, методи

4.14. Усложнения след протезиране с цели протези – видове, причинни методи за отстраняване

Забележка: При разглеждане на лечение след пълно обеззъбяване се изхожда от конкретен болен. Описаните заглавия имат за цел да посочат необходимия минимум от знания и осигуряват последователност на изложението с цел да се получи творческо лечение на конкретния случай.

V. Пети модул – Основни въпроси на денталната имплантология - 8 работни дни

VI. Шести модул – Протетично лечение на травми на дъвкателния апарат и заболявания на пародонта – 21 работни дни

6.1. Протетично лечение на травмата от оклузия на зъбите, пародонта, челюстните стави и дъвкателните мускули

6.2. Обосновка на лечението в рамките на комплексния подход при травма от оклузия

6.3. Темпоро-мандибуларни нарушения – диагностика и лечение

6.4. Нарушено оклузно-артикуляционно равновесие при феномен на Годон

6.5. Специални протетични методи и средства за лечение – селективно изпиляване

6.6. Временно шиниране

6.7. Постоянно шиниране

6.8. Неснемаемо шиниране – клинични и лабораторни етапи

6.9. Снемаемо шиниране – клинични и лабораторни етапи

VII. Седми модул – Протетично лечение на оклузалното зъбно изтриване и понижената височина на оклузия – 10 работни дни

7.1. Етиология и патогенеза на зъбната атриция, абразия и ерозия

7.2. Диагноза и клинична картина, лечение и терминологични особености

7.3. Системен ход на различните методи на лечение

7.4. Приложение на лазерите в протетичната дентална медицина

VIII. Осми модул – Протезиране в детска възраст – 10 работни дни

8.1. Основни принципи и особености на протезирането в детска възраст

8.2. Видове протезни конструкции в различните детски възрастови граници

IX. Девети модул – Лицево-челюстно протезиране – 5 работни дни

Х. Десети модул – Материали, които се използват в клиничната и лабораторната дейност на протетичната дентална медицина – 5 работни дни

Задължителни колоквиуми

1. Основи на оклузията и артикулацията. Съвременни методи за профилактика и лечение при смущения в оклузията и артикулацията.
2. Планиране и конструиране на мостовите протези

Семинари

1. Методи за изпиляване на зъби за цели обвивни коронки
2. Отпечатъчни материали и методи при протезиране с неснемаеми конструкции
3. Клинични особености на частичните снемаеми протези със специални средства за задържане и стабилизация
4. Определяне на централната позиция на долната челюст

Теми за демонстрации по време на индивидуалното обучение

1. Изпиляване на зъби с прагова препарационна граница и вземане на отпечатък за цели обвивни коронки или мостова протезна конструкция
2. Предпротетична подготовка за лечение с частични снемаеми протези със специални средства за задържане и стабилизация
3. Вземане на функционален отпечатък при лечение на болен след пълно обеззъбяване

Задължителна диагностично-лечебна дейност, която следва да извърши всеки специализант в раздела по протетична дентална медицина

1. Две щифтови изграждания с лети метални или металокерамични щифтови пънчета
2. Две единични коронки – металокерамични, изцяло керамични, бленд-коронки
3. Две едноотливни мостови протези до 3 мостоносителя
4. Комплект снемаеми частични протези – моделно ляти скелетирани или със специални средства за задържане и стабилизация
5. Комплект цели протези
6. Един случай на селективно изпиляване
7. Един случай с abrasio dentis

5. КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА СПЕЦИАЛНОСТ ОБЩА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

Раздел

Детска дентална медицина

1-ви модул: Орална морфология и биология

1. Морфология, състав и обмяна на емайла. Характеристика в детска възраст.
2. Морфология и физиология на дентина. Обмяна и чувствителност в дентина. Видове дентин. Характеристика в детска възраст.
3. Морфология на зъбната пулпа. Функции и физиология на зъбната пулпа. Характеристика в детска възраст.
4. Морфология и физиология на цимента, периодонциума и алвеоларна кост. Характеристика в детска възраст.
5. Морфология и физиология на оралната лигавица, гингива и периодонт. Характеристика в детска възраст.
6. Динамика на зъбното развитие. Определение, срокове, етапи на зъбното развитие.
7. Течна орална среда – слюнка и гингивална течност
8. Орална екология. Резидентна микрофлора в устата – характеристика и взаимодействия.
9. Защитни механизми в устата. Орален имунитет.

2-ри модул: Профилактика на оралните заболявания

10. Етиология на зъбния кариес. Фактори и взаимодействия.
11. Бактериален плаков биофилм. Зъбна пеликула. Генеза, развитие, структура и значение за оралните заболявания.
12. Патогенеза на зъбния кариес. Теории. Съвременно схващане за патогенеза на зъбния кариес.
13. Морфология на зъбния кариес в емайла и дентина. Процеси на де- и реминерализация.
14. Съвременни концепции за профилактиката на оралните заболявания – цели, стратегии, направления и форми
15. Орална хигиена, теоретична постановка, цели, направления, методи и средства
16. Ендогенна и екзогенна флуорна профилактика
17. Хранене и орално здраве. Хранителна профилактика на оралните заболявания.

18. Силанти – индикации, диагностика на дълбоките фисури
 19. Превантивно, неоперативно лечение, реминерализация – методи и средства
 20. Оценка на риска за зъбния кариес – основа за съвременни профилактични програми
 21. Промоция на оралното здраве – определение, цел, причина, насоки, стратегии
- 3-ти модул: Клиника на детската дентална медицина
22. Орално изследване на дете. Насочена анамнеза, зъбен и периодонтален статус. Оценка на риск за кариес и периодонтално заболяване. Лечебен план. Рентгенова диагностика.
 23. Психологични проблеми при дентално лечение на деца. Методи за повлияване на поведението на детето в дентален кабинет.
 24. Кариес на временни зъби – особености в клиниката и лечението. Кариес на ранното детство.
 25. Кариес на постоянни детски зъби – особености в клиниката и диагностиката. Превантивно, неоперативно и микроинвазивно лечение.
 26. Пулпити и периодонтити на временни зъби – диагностика и лечение
 27. Пулпити на постоянни детски зъби – особености в клиниката, диагностиката и лечението. Биологично лечение.
 28. Лечение на зъби с незавършено кореново развитие. Съвременни методики и средства.
 29. Травми на временни и постоянни детски зъби. Клиника, диагностика и лечение.
 30. Зъбни дисплазии – клиника, диагностика и лечение
 31. Периодонтални заболявания в детско-юношеска възраст. Оценка на периодонтален статус в детско-юношеска възраст.
 32. Основни принципи за профилактика и лечение на периодонталните заболявания в детско-юношеска възраст
 33. Гингивални заболявания в детско-юношеска възраст
 34. Периодонтални заболявания в детско-юношеска възраст
 35. Етиология, патогенеза и клинично-морфологична класификация на стоматитите при деца
 36. Остър херпесен гингивостоматит и рецидивиращи орални херпесни инфекции в детско-юношеска възраст – клиника, диагностика и лечение

37. Рецидивиращи афти при деца – клиника, рискови фактори и лечебни подходи
38. Орални кандидози в детска възраст – класификация, рискови фактори, клиника и лечение
39. Симптоматични стоматити в детска възраст
40. Огнищен синдром, проява в детска възраст

Раздел

Оперативно зъболечение, ендодонтия и дентална физиотерапия

1. Асептика и антисептика в консервативното зъболечение
2. Анализ и подготовка на пациента и съзъбието му за лечение с различни видове obturativni materiali
3. Неестетични obturativni materiali – качества, клиничен анализ
4. Естетични obturativni materiali – качества, клиничен анализ
5. Адхезивни системи – качества, клиничен анализ
6. Особености в клиничната характеристика на зъбния кариес, диференциална диагноза и лечебен план
7. Работа с кофердам – индикации, предимства и недостатъци, подготовка на работното поле, видове инструменти и материали, принципи и техника на работа. Методи за поставяне на кофердам.
8. Кавитети за obturacii ot esteticni materiali – сравнителна характеристика
9. Кавитети за ляти индиректни obturacii
10. Биомеханични проблеми при лечение на зъбния кариес
11. Фактори, определящи статичността на obturaciyata
12. Характер на дентинната рана и методи на медикаментозно третиране
13. Възможности за увреждане на дентина, зъбната пулпа при и след лечение на зъбния кариес
14. Междузъбни контакти и контури, техника за възстановяване
15. Техника за изработка на obturacii ot kompozicionni materiali. Основни грешки.
16. Постоперативна чувствителност – същност, честота и предпоставки за възникване. Връзка между адхезията и постоперативната чувствителност.
17. Директни и индиректни методи за изработване на ляти obturacii
18. Фактори, от които зависи избора на obturativen material и метод за obturirane

19. Парапулпарни ретенционни щифтове. Видове, характеристики, индикации и контраиндикации, техники на приложение.

20. Възстановяване на витални зъби със значителни разрушения на клиничните коронки

21. Профилактика на зъбния кариес при възрастни

22. Травматични увреждания на зъбите – клиника, диагностика и лечение

23. Клиновидни дефекти – клиника, диагностика и лечение

24. Зъбна ерозия – клиника, диагностика и лечение

25. Зъбна абразия – клиника и лечение

26. Ендодонциум, топографска анатомия на ендодонта. Препариране на ендодонтски кавитети.

27. Препариране на коренов канал. Обработка на коренови канали с ръчни канални инструменти. Видове техники.

28. Грешки и усложнения след обработка на кореновите канали. Фуркационни перфорации – усложнения, методи и средства за лечение, фактори, повлияващи оздравителния процес.

29. Обтуриране на коренови канали. Методи, преценка на кореновия пълнеж, усложнения след obturation на коренов канал.

30. Възпалителни процеси в зъбната пулпа – етиология, патогенеза, патоморфологични промени и фази на развитие. Особености в протичането на възпалението на зъбната пулпа и прогноза. Класификация на заболяванията на пулпата.

31. Методи на изследвания при пулпитите – анамнеза, обективно изследване и параклинични изследвания /химични, термични, термометрични, електродиагностични и рентгенови методи/. Лечебен план.

32. Акутни серозни и гнойни пулпити – клиника, патоморфологични изменения, диагностика и методи на лечение

33. Хронично възпаление на зъбната пулпа – улцерозни, грануломатозни и екзоцербиращи хронични пулпити: клиника, патоморфологични промени, диагностика и лечение

34. Каналопълнежни и ампутационни средства – видове, индикации, контраиндикации и фармакодинамика

35. Витална екстирпация – същност, индикации, проблеми в приложението; критично отношение към виталната екстирпация

36. Анатомо-физиологични и други предпоставки, обуславящи възможностите за биологично лечение на пулпитите. Същност на биологичните методи на лечение. Индиректно покритие, индикация и фармакодинамика на пулпопокривните средства, прогноза. Директен метод на биологично лечение при пулпитите – индикация, пулпопокривни средства, прогноза.

37. Витална ампутация – същност, индикации, фармакодинамика на пулпопокривните средства, прогноза

38. Анатомо-физиологични особености на периодонциума, обуславящи характера на патологичните процеси. Същност на периодонтитите.

39. Акутни периодонтити – клиника, диагностика. План на лечение.

40. Хроничен фиброзен и хроничен локализиран периодонтит – същност, диагностика, лечение и прогноза

41. Хронични дифузни периодонтити – същност, диагностика, лечение и прогноза

42. Радикуларни щифтове – видове, основни характеристики, видове естетични щифтове, контраиндикации и техника за приложение

43. Прелекуване на зъби след проведено ендодонтско лечение

44. Спешна ендодонтска помощ

45. Електроодонтодиагностика – апаратура, методики, индикации и контраиндикации. Резултати и интерпретирането им при интактни зъби, неусложнен и усложнен кариес, при фрактура на челюстите и при кисти.

46. Физикални методи за профилактика и лечение на заболяванията на твърдите зъбни тъкани – некариозни заболявания и кариес

47. Физикални методи за лечение на инфектирани коренови канали – галванизация и електрофореза. Депоелектрофореза.

48. Физикални методи за повлияване на острата симптоматика при остри и обострени хронични периодонтити

Раздел

Пародонтология и заболявания на оралната лигавица

1. Зъбна плака (дентален биофилм) – формиране, състав, значимост в етиологията и патогенезата на възпалителните заболявания на гингивата и пародонта

2. Каузална механична терапия (инструментиране в пародонтологията) – цели и етапи на осъществяване на професионалния контрол на каузалните фактори

3. Каузална механична терапия – персонален контрол на каузалните фактори.
Химически контрол на бактериалната плака.

4. Гингивални заболявания, асоциирани със зъбната плака – клинични характеристики, диагностика, лечение

5. Плак-асоциирани заболявания на гингивата, модулирани от системни фактори – системни заболявания, хормони, медикация

6. Хроничен пародонтит – клинична характеристика, диагноза, лечение

7. Агресивни пародонтити – класифициране, клинична характеристика, диагноза

8. Агресивни пародонтити – лечение, контрол на прогресията на костната деструкция, прогноза

9. Пародонтити, свързани със системни заболявания – клинични характеристики, диагноза, контрол

10. Рефрактерни пародонтити. Диагноза, третиране.

11. Некротични пародонтални заболявания

12. Диагноза на заболяванията на пародонта. План на лечение.

13. Топикално и системно медикаментозно лечение на заболяванията на гингивата и пародонта

14. Гингивален/пародонтален кюретаж – индикация, техника, инструментариум, оздравяване

15. Решения за хирургично лечение при пародонтит, съображения на протетичното лечение при пародонтит

16. Стабилизиране на зъби с увреден пародонт. Оклузална травма.

17. Пародонтални лезии, свързани с ендодонтски лезии

18. Акутни пародонтални лезии – етиология, клинична характеристика, разрешаване

19. Мукогингивални деформации и състояния, предиспониращи към плак-асоциирани заболявания на гингивата/пародонта

20. Орални изяви при СПИН

21. Стоматити, свързани с травматични фактори, професионални фактори

22. Стоматити, свързани с инфекциозни фактори

23. Стоматити, свързани със системни състояния

24. Афтозни орални лезии

25. Субпротезен стоматит – фактори, клинична характеристика, лечение

26. Дерматостоматити – Pemphigus, Pemphigoid

27. Erythema exudativum multiforme – етиология, изяви, диагноза, лечение
28. Leukoplakia – етиология, клинична характеристика, лечение
29. Lichen planus – клинична характеристика, диагноза, лечение
30. Физикални фактори в контрола на заболяванията на гингивата/пародонта

Раздел

Орална хирургия

1. Местно обезболяване. Методи. Интраорални. Екстраорални.
2. Местно обезболяване. Средства. Индикации. Премедикация.
3. Особенности на местното обезболяване при деца, възпалителни процеси, ООИ, придружаващи заболявания
4. Усложнения при местно обезболяване
5. Премедикация. Средства. Методи.
6. Екстракция на зъби. Класическа и атипична. Показания и противопоказания. Заздравителен процес на екстракционната рана – нормален, усложнен.
7. Усложнения по време и след екстракция на зъби
8. Акутни периодонтити. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение.
9. Хронични периодонтити. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение.
10. Кисти на челюстите. Одонтогенни и неодонтогенни. Диагностика. Лечение.
11. Кисти на меките тъкани в ЛЧО. Вродени. Ретенционни. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение.
12. Патология на пробива на зъбите. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение.
13. Остеомиелит на челюстите. Одонтогенни. Травматичен. Остър. Хроничен. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение.
14. Абсцеси и флегмони в областта (около) на горната челюст. Симптоматика. Изследвания. Диагностика. Лечение.
15. Абсцеси и флегмони около долната челюст. Симптоматика. Изследвания. Диагностика. Лечение.
16. Заболявания от специфични инфекции
17. Заболявания на лимфните възли в ЛЧО. Лимфаденити. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение.
18. Пародонтални заболявания. Хирургично лечение. Индикации. Техники.

19. Одонтогенни синусити. Диагностика. Диференциална диагноза. Лечение. Перфорации на максиларния синус. Диагностика. Лечение.
20. Сиалоаденити. Диагностика и лечение. Сиалолитиаза. Диагностика и лечение.
21. Опасни за живота усложнения при възпалителни процеси в ЛЧО. Диагностика и спешна помощ.
22. Артрити. Артрози. Анкилози на челюстната става. Диагностика и лечение. Луксации и контрактури.
23. Заболявания на лицевите нерви. Диагностика. Диференциална диагноза и принципи на лечение.
24. Травми на меките тъкани в ЛЧО. Травми на зъбите /луксация, експулсия, фрактура/. Диагностика. Първа помощ и лечение.
25. Фрактури на долната челюст. Симптоматика. Диагностика. Принципи на лечение. Първа помощ.
26. Фрактури на горната челюст. Симптоматика. Диагностика. Принципи на лечение. Първа помощ.
27. Фрактури на ябълчната кост и дъга, носни кости. Симптоматика. Диагностика. Лечение.
28. Опасни за живота усложнения при травми в ЛЧО. Симптоматика. Показатели за преценка. Диференциална диагноза. Спешни мерки.
29. Доброкачествени тумори в ЛЧО. Диференциална диагноза. Принципи на лечение.
30. Злокачествени тумори в ЛЧО. Симптоматика. Диагностика. Диференциална диагноза. Принципи на лечение.
31. Пренеоплазии. Диагностика. Лечение. Ранна диагностика на злокачествените тумори на устната кухина – устни, език, гингива.
32. Вродени цепки на устните и небцето. Срокове и принципи за оперативно лечение.
33. Зъбно-челюстни деформации: прогения, прогнатия, микрогения, отворена и дълбока захапка. Диагностика. Индикации и срокове за лечение.
34. Предпротетична хирургия. Видове. Индикации. Методи.
35. Превенция и поведение при спешни състояния в стоматологичната хирургия
36. Имплантология. Класификация. Видове имплантатни системи. Рехабилитация на алвеоларния гребен.
37. Прояви на СПИН в ЛЧО

Раздел

Протетична дентална медицина

1. Заболявания на дъвкателния апарат – етиология и патогенеза
2. Функционална патология на дъвкателния апарат – механизми и терминология
3. Изследване на болния за протетично лечение на дъвкателния апарат
4. Методи за изследване на дъвкателната функция – статични, статично-функционални и функционални
5. Показания и противопоказания за протетично лечение на дъвкателния апарат. Подготовка за протетично лечение.
6. Протетична профилактика и лечение на дефектите на зъбната коронка
7. Протетично лечение на пародонта. Селективно изпиляване и шиниране. Парафункци – етиология и лечение.
8. Профилактично-лечебни мероприятия при смущения в оклузията и артикулацията
9. Лечение на дефектите на зъбните редици с мостови протези. Медикобиологични показатели.
10. Видове крепители в неподвижното протезиране. Класификация.
11. Планиране и конструиране на мостови протези. Конструкционни принципи.
12. Клиника на мостовите протези
13. Съвременни отпечатъчни материали и методи в зъбопротезирането
14. Лечение на дефектите на зъбните редици с частични подвижни протези. Показания и противопоказания. Класификация.
15. Моделно лети частични протези. Конструкционни принципи, видове стабилизации.
16. Протетично лечение след пълно обеззъбяване – клиника
17. Специални методи за лечение на беззъби челюсти: прогения, прогнатия, микрогнатия, силно развити тубери
18. Протетична имплантология
19. Протетично лечение в детска възраст
20. Лицево-челюстно протезиране
21. Основна характеристика на материалите, използвани в денталната практика /метални сплави, пластмаси и цимент/. Промени в сплавите в устата. Патогалванизъм.

ЛИТЕРАТУРА

Раздел Детска дентална медицина

1. Пенева, М., Е. Цолова, Р. Кабакчиева, М. Рашкова. Орална ембриология, хистология и биология, Учебник по детска дентална медицина, под редакторството на М. Пенева, София, „Изток – Запад”, 2007
2. Пенева, М., Е. Цолова, Р. Кабакчиева, М. Рашкова. Профилактика на оралните заболявания, Учебник по детска дентална медицина, под редакторство на М. Пенева, София, „изток-Запад”, 2007
3. Пенева, М., Р. Кабакчиева, М. Рашкова, Е. Цолова, Н. Гатева, Л. Дойчинова, Г. Жегова. Клиника на детската дентална медицина, Учебник, Бегемот, софия, 2018
4. Пенева, М. „Зъбният кариес през ХХIвек“, Изток-Запад, София, 2008 г.
5. Рашкова, М. Орални херпесни инфекции и рецидивиращи афти в детска възраст, София, 2005 г., 294 с.
6. Кабакчиева, Р., К. Николова-Върлинкова. Орален преглед на дете, ръководство, София, 2013
7. Дойчинова, Л. Дентални грижи за деца с увреждания, София, 2015
8. Жегова, Г., М Рашкова, Изкуството на светлината Er:YAG лазер в лечението на на зъбния кариес в детска възраст, София, 2014
9. Fejerslov O., E Kidd. Dental caries, The Disease and its Clinical Management, Blackwell, 2003
10. Pitts NB. Diagnostic tools and measurements – impact on appropriate care. 1991
11. Harris N, F Garcia-Goodoy. Primary Priventive Dentistry, Pearson Prentis Hall, 2004
12. Pinkham J. et all. Pediatric Dentistry infancy Through Adolescence, Elsevier, 2005

Раздел Оперативно зъболечение, ендодонтия и дентална физиотерапия

1. Ботушанов, П. Съвременни композиционни материали. Академика, Пловдив, 1994, 94 с.
2. Ботушанов, П., С. Владимиров, З. Иванова. Кариесология и оперативно зъболечение. Автоспектър, 1997, 582 с.
3. Ботушанов, П. Ендодонтия. Автоспектър, Пловдив, 1998, 590 с.
4. Дачев, Б. Некариесни увреждания на зъбите. Медицина и физкултура, София, 1984, 172 с.
5. Джемилева, Т. HIV-инфекция и СПИН – орални изяви. АЦЕР,София, 1999, 74 с.
6. Ендодонтия. п/д ред. Б.Инджов, София, изд. Шаров, 2002, 308 с.
7. Иванов, Ст. Местно обезболяване в стоматологията. Родина, София, 2005, 119 с.

8. Инджов, Б. Основи на кавитетната препарация. София, 2006, 380 с.
9. Инджов, Б. Obturatio cavi dentis, София, 2009, 517 с.
10. Карова, Е. Слюнката – фактор за поддържане на оралната хомеостаза. ЦМБ, София, 2013, 94 с.
11. Кисов, Хр. Ормосери. Индекс, София, 2000, 34 с.
12. Кирилова, Ж., С.Топалова-Пиринска. Сложният свят на ендодонтията. Direct services, София, 2014, 178 с.
13. Кодукова, А., П. Величкова, Б. Дачев. Периодонтити. Медицина и физкултура, 1977, 218 с.
14. Основи на оперативното зъболечение. I изд.п/д ред. Б.Инджов, Шаров, 2000 г., 423 с.
15. Манчорова-Велева, Н. Адхезивни системи в оперативното зъболечение. Теория и практика. БЛАКОМ, Пловдив, 2010, 131 с.
16. Узунова, П., Ц. Узунов. Методични подходи за приложение на лазери при лечение на стоматологични заболявания. Софи, 2010,55 с.
17. Манчорова-Велева, Н. Адхезивни системи в оперативното зъболечение. Блаком, Пловдив, 2010, 131 с.
18. Цанова, Сн. Оперативно Зъболечение и ендодонтия. Предклиника. Пловдив, 2011, 164 с.
19. Цанова, Сн.Орално здраве при наркотично зависими пациенти. Алфамаркет, Стара Загора, 2011, 69 с.
20. Панов, В., З. Кръстев. Вирусни хепатити и HIV в денталната практика. София, 2011, 80 с.
21. Радева, Е., Р.Василева. Остри апикални периодонтити – клиника, диагностика и насоки за лечение. Лице, София, 2013, 87 с.
22. Филипов, Ив. Избелване на зъби. Медицински университет, Пловдив, 2013, 164 с.
23. Маринова-Такорова, М. Кариес на корена. Мединформ ЕООД, София, 2015, 128 с.
24. Пейчева, К. Модерни методи за кариесна диагностика и контрол на степента на екскавация на кариозна маса. П.Венедиков, София, 2015,90.
25. Гусийска, А. Ендодонтски подходи при лечението на хронични периапикални лезии. Дайрект Сървисиз ООД, София, 2015, 283 с.
26. Топалова-Пиринска, С., Е. Карова. Клинично поведение при лечение на зъбния кариес и неговите усложнения. Скала Принт, София, 2017,302 с.
27. Karova, E. Nickel-titanium rotary systems. Valdex LTD, Sofia, 2015, 120 p.
28. Cohen, S., K. Hargreaves. Pathways of the pulp. 9-th ed. Mosby Elsevier, 2006, 1080 p.
29. Ingle, I. Endodontics. 5-th ed., 1995.

30. Sturdevant's Art and Science of Operative Dentistry. Editors Roberson, Heymann, Swift, 5-th ed., Mosby, 2006, 1006 p.

31. Достъпната специализирана литература.

Раздел Пародонтология и заболявания на оралната лигавица

1. Атанасов, Димитър. Пародонтална хирургия/Димитър Атанасов. София, Квинтесенц БГ, 1995, 135 с.

2. Атанасова, Елена и др. Заболявания на пародонта в ювенилната възраст/Елена Атанасова, Тереза Джемилева. София, Медицина и физкултура, 1980, 179 с.

3. Ботушанов, Петър и др. Пародонтология: Клиника и консервативно лечение/П. Ботушанов, Ст. Владимиров, Г. Георгиев. Пловдив, Спектър, 2000, 335 с.

4. Джемилева, Тереза. Заболявания на пародонта/Тереза Джемилева. София, Ацер, 1999, 367 с.

5. Джемилева, Тереза. Практически подходи при профилактиката на заболяванията на пародонта/Т. Джемилева. София, Знание, 1995, 63 с.

6. Комплексно лечение на заболяванията на пародонта/Д. Атанасов и др.; Ред. Е.Атанасова. София, Медицина и физкултура, 1988, 212 с.

7. Основи на пародонтологията/Под ред. Томас Г. Уилсън, Кенет С. Корнман. София, Шаров, 1999, 466 с.

8. Ботушанов, П. Диагностика и лечение на възпалителните заболявания на пародонта/П. Ботушанов. Пловдив, Academica Press, 1994, 248 с.

9. Ботушанов, П. Диагностика и лечение на заболяванията на устната лигавица/П. Ботушанов. Пловдив, Авто Спектър, 1997, XXIV, 149 с.

10. Ботушанов, П. и др. Пародонтология: Клиника и консервативно лечение/П. Ботушанов, Ст. Владимиров, Г. Георгиев. Пловдив, Спектър, 2000, 335 с.

11. Средства за орална хигиена. Под ред. на П. Ботушанов, Б. Атанасов, Пловдив, Авто Спектър, 1996, 414 с.

12. Безрукова, И. В. и др. Агресивные формы пародонтита: Руководство для врачей / И. В. Безрукова, А. И. Грудянов. Москва, МИА, 2002, 128 с.

13. Заболевания пародонта: Атлас: Уч.пособие для студентов мед. вузов/Под ред. на Н. Ф. Данилевский. Москва, Медицина, 1993, 320 с.

14. Periodontal Therapy and Implant Dentistry 2003. Forth edition, J. Lindhe.

15. Carranza's Clinical Periodontology. Tenth edition, Newman MG., H. H. Takei, P. R. Klokkevold, F. A. Carranza.
16. Color atlas of periodontology/Klaus H. Rateitschak et al. New York, Thime, 1985, IX, 321 p.
17. Cripps, S. Periodontal disease: Recognition, interception and prevention: A guide for the general practitioner / S. Cripps. Chicago etc. Quintessence, 1984, 290 p.
18. Dix questions de parodontologie. Paris, Julien Prelat, 1972, 128 p.
19. Charon, J. A. et al. Parodontie clinique moderne de la litterature a la realite / Jacques A. Charon, Frederic Joachim, Philippe J.-J. Sandele. Periodontology 2000.
20. Journal of Periodontology

Раздел Орална хирургия

1. Лицево-челюстна и орална хирургия. Под ред. проф. Р. Угринов. КИВИ, София, 2006, 664 с.
2. Орална хирургия. Под ред. проф. Д. Атанасов. Тафтпринт, Пловдив, 2011, 924 с.
3. Neville BW. Oral and Maxillofacial Pathology. Third edition, Saunders Elsevier, 968 p.
4. Hupp JR. Contemporary oral and maxillofacial surgery. Sixth edition, Elsevier Mosby, 2014, 703 p.
5. Miloro M. Peterson`s principles of oral and maxillofacial surgery. Second edition. BC Decker Inc Hamilton, London, 2004, 1502 p.
6. Fonseca R. Oral and maxillofacial surgery. Third edition, Elsevier, 2018, 2720 p.

Раздел Протетична дентална медицина

А. ОСНОВНА

1. Атанасова, Е. и кол. Комплексно лечение на заболяванията на пародонта. София, Мед. и физк., 1988.
2. Филчев, А. Протетична дентална медицина, клиника. София, 2014, 309 с.
3. Филчев, А., Ралев, Р. Пропедевтика на протетичната стоматология. София, 2007.
4. Анастасов, Ив. Дентално материалознание, София, 2017, 367с.
5. Попов,Н., Ст. Пеев, Б. Йорданов, М. Абаджиев, И. Йончева. Зъбопротезна имплантология, София, 2012, 356 с.
6. Каменова, Ю. Оценка на корозионната устойчивост на стоматологичните сплави, София, 1993, 194 с.
7. Михайлов, Тр., И. Герджиков, М. Димова-Габровска, Увреждания и дефекти в лицево-челюстната област, Варна, 2016, 312 с.

Б. СПОМАГАТЕЛНА

1. Балабанов, М. Моделно лята кламерна протеза. Мед. и физк., София, 1970.
2. Балчева, Е. Обезболяване в стоматологията.
3. Боянов, Б., Ю. Курляндский. Протезиране на беззъби челюсти.
4. Методи за мостово протезиране. Под редакцията на К. Георгиева, МА, 1973.
5. Попов, Н. и кол. Имплантати и зъбни протези. Мед. и физк., София, 1985.
6. Попов, Н. и кол. Рационални методи и конструкции в неподвижното протезиране. София. Мед. и физк., 1983.
7. Попов, Н. Клинични грешки и усложнения в зъбопротезирането. Мед. и физк., София, 1988.
8. Маркскорс, Р. Частични протези на моделно лята основа. Мед. и физк., София, 1990.
9. Попов, Н. Практически подходи при протетичното лечение на дъвкателния апарат. Изд. "Знание" ООД, 1995.
10. Шилинбърг, Х. и кол. Основи на неснемаемите зъбни протези. Под ред. проф. Т. Пеев. Изд. "Шаров", 2001.
11. Брудвик, Дж. Частични сменяеми протези. Под ред. на проф. Т. Пеев. Изд. "Шаров", 2001.
12. МакЕнти, М. Цели протези. Клиничен подход. Под ред. на проф. Т. Пеев изд. "Шаров", 2001.
13. Достъпната специализирана литература на английски, немски и френски език